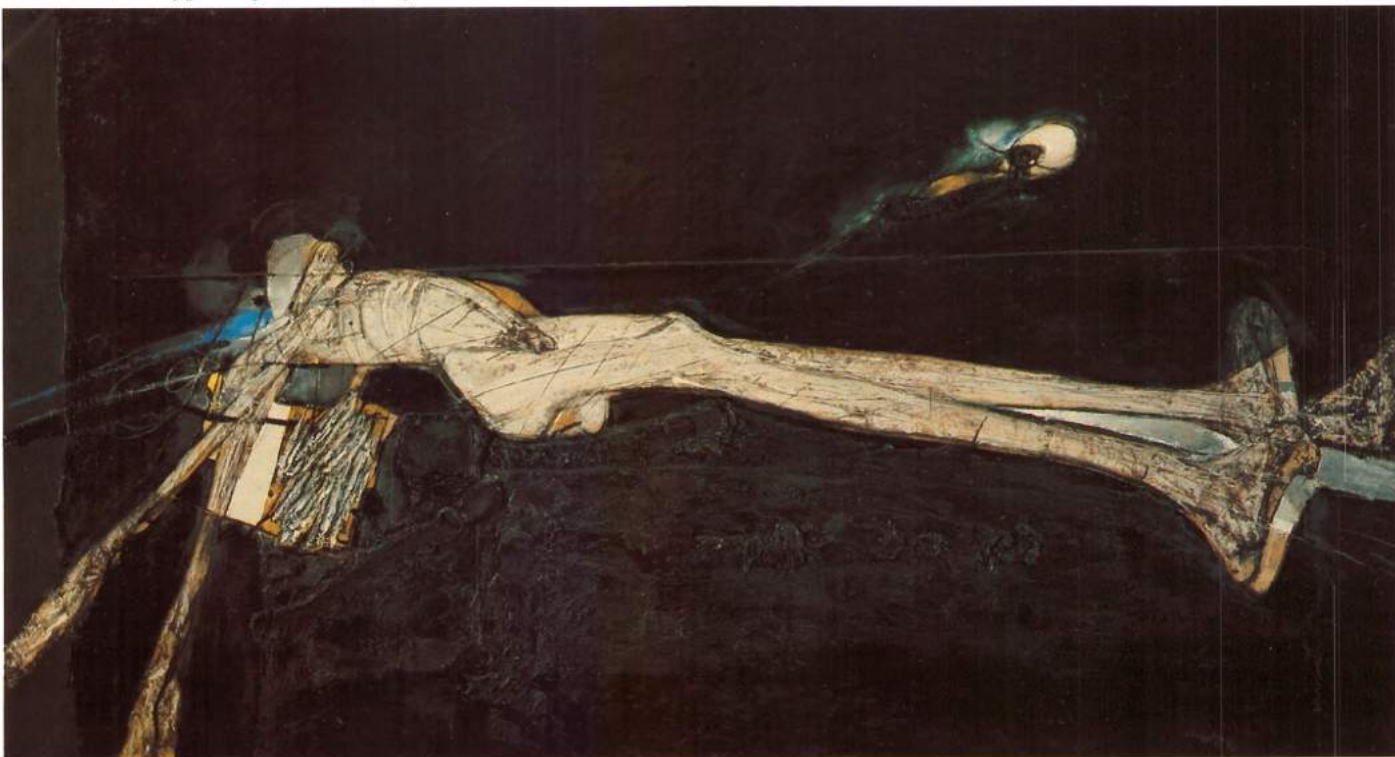

LJ. IVANČIĆ, *Kišni pejzaž*

Zaobišavši ili čak otklonivši likovno iskustvo generacije »očeva«, I. je svoj uzor našao u djelu »djedovskoga« naraštaja (E. Vidović): u njegovu rukopisu tišine, u fascinaciji najbližim okruženjem — autobiografskim prostorom i sadržajima — u privrženosti zavičaju, u emotivnoj vezi s motivom. To je bio i stanovit otklon od Pariza i — suprotno uobičajenim modernističkim orijentirima — pokušaj da se (novi) modernitet dosegne »mrakom« palete i tematike, egzistencijalnom a ne formalnom motivacijom. Ivančičevi su motivski interesi široki i obuhvaćaju sve tradicionalne žanrove figurativnoga slikarstva: portret, figuru, figuralnu skupinu, akt, interijer, mrtvu prirodu, krajolik i vedutu. U prvom razdoblju (1949—53) I. je slikar ambijentalnoga tona, sjetnoga ozračja, izmaglice, pod kojima se osjeća snažan crtački skelet (*Iz Dalmacije*, 1951; *Trg u kiši*, 1951; *Grad u suncu*, 1952). Prvu veliku sintezu ostvaruje 1954—56, kada uspijeva pomiriti snažan lineament crteža i slojevit, bogatu, »venecijansku« fakturu u rasponu od lazurnih ostakljenja do neprozirna, gruba, gotovo skulpturalnoga reljefa paste. Tada stvara i svoje prve dvoznačne, »kontradiktorne« prostorno-plošne predodžbe koje najavljuju sadržaje mučnine. Sve

LJ. IVANČIĆ, *Ležeća figura*. Zagreb, Moderna galerija

dramatičniji izraz dolazi do izražaja u nizu figura iz 1957, kada crtačka redukcija poprima značajke fizičkoga sakaćenja lika. U još drastičnijemu obliku kontrapunktira linearno i voluminozno, čime postiže snažnu ekspresiju (*Ženski akt*, 1959). God. 1958. naginje crnoj monokromiji (*Autoportret sa stalkom*, *Riblja kost i tava*) pa i reljef, kao sredstvo gradi-ranja, postaje sve važniji. Interes za tvar i tvarno, za »teksturu«, otvara vrata apstrakciji; u kratkom intervalu 1958/59, u nekoliko djela 1960—61, kao i u rijetkim potonjim odjecima, materija odnosi prevagu nad crtežom, evokacija nad reprezentacijom; tako su nastale (u ciklusu *Tragovi čovjeka*) neke od naših »najgušćih« apstraktnih slika: to su granična, tranzitivna, otvorena djela. Nakon toga nastaju serije mrtvih priroda i pejzaža koje romantično zasniva na borbi dana i noći, koja često poprima obilježja prave drame. Četvrti ciklus aktova (1964—66) prikazuje, u nas neviđenom crtačkom ekspresijom, žene-kadavere, utjelovljenja sveopćega mraka. Od 1970. vraća se u Ivančičevu umjetnost svjetlo, a s njim i boja. Napetost pojedinih prizora (*Figura*, 1970; *Dvije figure*, 1974; *Bolnički triptih*, 1978) proizlazi iz neobičnih vizura — tu je »ugrađeno« iskustvo moderne fotografije koje potencira disproporcije, odstupanja od realnoga i normalnoga, prosječnoga i uobičajenoga. Unutrašnju napetost stvara gdjekad komponiranjem prizora, u kojima sudionike grupira u općepoznate znakove-simbole (križeve).

Duboko autentično, djelo Lj. Ivančiča je europsko po svojoj nezavisnosti, po nastojanju da se izrazi sintetički, da stvori svoj veliki stil te po svojoj obrani tragizma i razumijevanju tradicije. Njegovo se djelo podudara s onim težnjama europske umjetnosti, kojih je modernost uvijek podrazumijevala i novo čitanje tradicije. — God. 1979/80. priredila mu je Moderna galerija u Zagrebu retrospektivnu izložbu (slike, crteži, skulpture), koja je prenesena u Beograd, Sarajevo i Split.

LIT.: J. Vrančić, Jasnoća htijenja i sigurnost izraza, *Vjesnik*, 9. V. 1954. — R. Putar, Uz izložbu Ljube Ivančiča, *Narodni list*, 12. V. 1954. — J. Depolo, Dramatična slika svijeta, *Vjesnik*, 27. III. 1960. — V. Pintarić-Horvat, Za novi oblik materije, *Književnik*, 1960, 12. — G. Gamulin, Umjetnost Ljube Ivančiča 1960. godine, *Izraz*, 1960, 6. — I. Zidić, Tko smo? Odakle? Kamo idemo? (Slikarstvo Ljube Ivančiča), *Razlog*, 1963, 5—6. — G. Gamulin, Ljubo Ivančić, Zagreb 1965. — Z. Mrkonjić, Put k Ljubi Ivančiću, *Republika*, 1970, 2—3. — I. Zidić, Nevrijeme svijeta, vrijeme djela (katalog), Zagreb 1979. — V. Maleković, Ivančić ili svjetlost u noći, *Vjesnik*, 7. I. 1980. — J. Depolo, U obranu Ivančičeva slikarstva, *Oko*, 1980, 207. — D. Kečkemet, Ivančičevi tragovi u prostoru i vremenu, *Slobodna Dalmacija*, 7. VI. 1980. — V. Srhoj, Svjetlost na licu noći, *Dometi*, 1982, 6. — Z. Rus, Postojanost figurativnog 1950—1987 (katalog), Zagreb 1987. I. Zič.

IVANČIĆ, Nina, slikarica (Zagreb, 26. VIII. 1953). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1977 (Š. Perić). God. 1977—79. suradnica Majstorske radionice Lj. Ivančiča i N. Reisera. Od 1986. živi u New Yorku. Njezini prvi